

До 100-річчя
утворення
Західно-
Української
Народної
Республіки

ЗУНР

ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА

1918 - 1923

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ

ТОМ

3

П - С

Організатор проекту:

Факультет історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Видання здійснене за сприяння голови Івано-Франківської обласної ради

ОЛЕКСАНДРА СИЧА

Пропоноване енциклопедичне видання вперше в українській та світовій історичній науці презентує читачеві комплексне дослідження одного з найяскравіших феноменів вітчизняної історії – доби Західно-Української Народної Республіки. Енциклопедія є результатом тривалих наукових студій і сучасного творчого осмислення фундаментальних процесів українського державотворення і соборності на початку ХХ століття, узагальнення здобутків вітчизняної та зарубіжної історіографії у вивченні даної проблеми за роки незалежності України. На великому і якісно новому джерельному матеріалі з вітчизняних і зарубіжних архівосховищ і наукових бібліотек, застосовуючи сучасні методологічні підходи й останні досягнення соціогуманітарних наук, автори видання – науковці з Івано-Франківська, Києва, Львова, Чернівців, Тернополя – розглядають передумови революційного чину в Галичині, внутрішню і зовнішню політику ЗУНР, її збройну боротьбу і міжнародне становище, національні, соціально-економічні, культурні, етноконфесійні процеси в краї, партійно-політичну систему ЗУНР, її правову і законотворчу діяльність тощо. Велику увагу приділено повсякденному життю та побутові населення західноукраїнського регіону в 1918–1923 рр., просопографічним аспектам історії ЗУНР, питанням історичної персоналістики і біографістики, відомим і маловідомим історичним постатям борців за українську державність, незалежність і соборність, висвітленню різноманітних тем і сюжетів Енциклопедії за допомогою унікальних фотодокументів та оригінального, автентичного ілюстративного матеріалу.

Енциклопедичне видання пропонуємо увазі учнів, студентів, аспірантів, докторантів, викладачів вищої і середньої школи, усіх, хто цікавиться історією України ХХ століття.

Рецензенти:

Володимир Баран – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри нової та новітньої історії України Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Геннадій Боряк – доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, заступник директора Інституту історії України НАН України.

Ярослав Калакура – доктор історичних наук, професор кафедри архівознавства та спеціальних галузей історичної науки Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Костянтин Кондратюк – доктор історичних наук, професор кафедри новітньої історії України Львівського національного університету імені Івана Франка.

Юрій Терещенко – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України, країнознавства і туризмознавства Київського національного лінгвістичного університету.

ПАВЛЮК
Іван Георгійович

в Чернівцях // Буковина. 1907. 29 черв. (12 лип.); На зустріч волі. 1907–1922. Патріотична збірка // Буковина. 1916. 18 берез.; *Підлубний Ю.* “Січ” – Васловіці, пов. Чернівці // Гей, там на горі “Січ” іде!.. Пропам’ятна книга “Січей”. Вінніпег, 1965. С. 327; *Старик В.* Між націоналізмом і толерантністю. Чернівці, 2009. С. 150; VI. Jahresbericht des k. k. zweiten Staatsgymnasiums in Czernowitz (1902/1903). Czernowitz, 1903. S. 80; Anuarul Mitropoliei Bucovinei pe anul 1937. Cernăuți, 1937. P. 116; Ministerul cultelor // Monitorul oficial. 1946. 15 Octombrie. P. 11104; Popas nou pe urme vechi // Renașterea. 1947. 12 Octombrie.

Володимир Старик

ПАВЛЮК
Іван Георгійович

(25.02.1876 – д. і м. с. н.) – чл. Буковин. делегації УНРади, громад.-політ. діяч. Н. в м. Кіцмань (нині Чернів. обл.) у сел. сім’ї. Провадив власне с. госп.-во. Активний чл. УНДП на Буковині. На доповнюючих виборах до Буковин. крайового сейму у виборчому окрузі Кіцмань (після смерті депутата Д. Бажана в 10.1913) обраний депутатом на термін до кін. скликання. Був затв. офіц. кандидатом від УНДП на виборах до Буковин. сейму, 24.04.1914 здобув перемогу на виборах.

У перші години РСВ підписав звернення Укр. сеймового союзу “До українського народу Буковини” з закликом до українців забезпечити своє майбутнє, ставши на захист Австро-Угорщини. Відразу після захоплення рос. військами Кіцмані 13.05.1915 був пограбований, як і решта місц. укр. діячів. Узяв участь у першій після поч. війни нараді Союзу буковин. укр. послів у м. Чернівці 21.05.1916, яка схвалила діяльність ЗУР у м. Відень та її кер. К. Левицького й М. Василька. 1916 евакуйований на зх. Австро-Угорщини; був чл. Буковин. запомогового к-ту у Відні, збирав кошти для потреб буковин. біженців. Після повернення на Буковину 1918 призначений бургомістром м. Кіцмань. Як чл. Буковин. делегації УНРади 6.11.1918 підписав Універсал до вільних громадян усіх народностей і верств краю із

закликом до буковинців підтримати нову укр. владу.

Подальша доля невідома.

Літ.: Добржанський О., Старик В. Змагання за українську державність на Буковині. Документи і матеріали. Чернівці, 2009. С. 246–247; Нарада союзу буковинськ. укр. послів // Буковина. 1916. 27 трав.; Третий наїзд Москалів на Кіцмань // Буковина. 1915. 23 лип.; Універсал до вільних громадян усіх народностей і верств в краю // Буковина. 1918. 10 листоп.; An die ukrainische Bevölkerung der Bukowina! // Czernowitzer Tagblatt. 1914. 2 August; Aus dem Bukowinaer ukrainischen Klub // Czernowitzer Tagblatt. 1916. 23 Mai; Der ukrainische Parteitag in Kotzman // Czernowitzer Allgemeine Zeitung. 1914. 27 Januar; Die Landtagsergänzungswahl in Kotzman // Bukowinaer Post. 1914. 23 April; Landtagsergänzungswahl in der Bukowina. (Mit zwei Porträts) // Wiener Bilder. 1914. 10 Mai; Sitzung des Verbandes der Bukow. ukr. Reichsrats- und Landtagsabgeordneten // Bukowinaer Post. 1913. 11 Dezember.

Володимир Старик

ПАВЛЮК
Гнат

(13.08.1879–10.03.1972) – педагог, громад. діяч. Н. в с. Хашів (нині Турків. р-ну Львів. обл.). Навч. у Самбір. та Перемишл. г-зіях, на філол. ф-ті Віден. ун-ту, де вивчав нім. мову та л-ру. 1905 почав пед. працю в АГ м. Львів; 1908–28 – проф. Станиславів. укр. г-зії. 1915 мобілізований до австро-угор. армії.

13.12.1918 на доповнюючих виборах обраний до складу УНРади ЗУНР від м. Станиславів (нині Івано-Франківськ).

1919–21 – дир. Станиславів. укр. г-зії. Голова гуртка “Рідна школа” в Станиславові (1908–28), активний діяч “Пласту”.

1928 повернувся до Львова, продовжив учителювати в АГ. Тут вибраний до управи Крайового т-ва охорони дітей і опіки над молоддю, був його скарбником. Останні 2 р. перед пенсією (1945–47) – дир. шк. с. Лопушна (нині Перемишлян. р-ну Львів. обл.).

П. у м. Самбір Львів. обл.

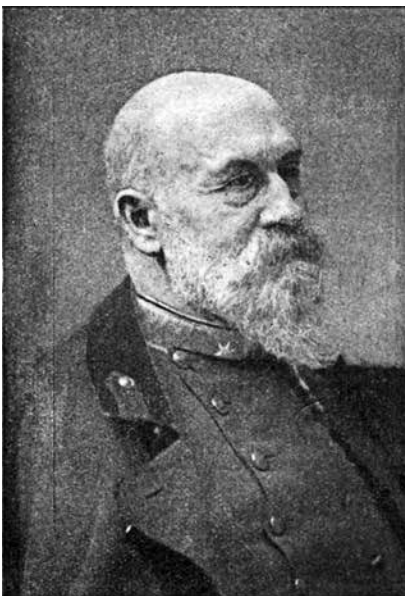
Літ.: Альманах Станиславівської землі. Т. 1. Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен, 1975. С. 674–675; Павлюх Гнат // Івано-Франківськ. Енциклопедичний словник / автори-упоряд.: Г. Карась, Р. Діда, М. Головатий, Б. Гаврилів. Івано-Франківськ, 2010. С. 330–331.

Олег Жерноклеєв

ПАВЛЮХ

Захар Гнатович

(16.09.1848–24.02.1934) – професійний військ. юрист, художник, громад. діяч, гол. референт військ. судівництва при уряді ЗУНР. Батько Ольги Павлюх-Гузар, чільної громад.-політ. діячки Буковини, та Отто Павлюха, нач. президії МВС Карпат. України. Н. в с. Хащів (нині Турків. р-ну Львів. обл.) у заможній сел. сім'ї сільс. вїта. Початкову освіту здобув в окружній шк. з нім. мовою викладання при василіан. монастирі в с. Лаврів (нині Старосамбір. р-ну Львів. обл.) 1856–60. Навч. в г-зіях м. Самбір (з 1860) та Краків (з 1868), склав матуральні іспити в Кракові 1869. Ще учнем г-зії брав уроки малярства в Я. Матейка. Студював право на юрид. ф-ті Краків. ун-ту, з 1873 перейшов на навч. до Віден. ун-ту. Чл. укр. акад. т-ва "Січ" у м. Відень з 1873. Іменований почесним чл. "Січі", один зі співавторів ювіл. зб. "Січ" (1908, 1932).

Військ. службу розпочав однорічним добровольцем у м. Краків. Служив рахунковим фельдфебелем у резерві, пом. аудитора 77-го Галиц. полку піхоти зі штабом у м. Кенігсрац (нині Градець-Кральове, Чехія). З 04.1879 іменований обер-лейтенантом-аудитором при гарнізонному суді м. Львів, у 05.1880 приділений до 24-го Галиц. піх. полку зі штабом у Львові, з 10.1881 іменований капітаном-аудитором 2-го кл. 24-го піх. полку, з 05.1883 – капітаном-аудитором 1-го кл. при гарнізонному суді в м. Мостар (нині Боснія і Герцеговина). У 11.1884 переведений з м. Мостар до гарнізон. суду 10-го Галиц. піх. полку зі штабом у Відні, у 10.1888 – з 10-го до 84-го Нижньоавстр. піх. полку (штаб у Відні). З 10.1889 іменований майором-аудитором при гарнізон. суді в м. Мішкольц (нині Угорщина). У 10.1891 переведений до військ. апеляційного суду у Відні, у 07.1893 – до гарнізон. суду в м. Перемишль (нині Польща). У 10.1893 призначений референтом юстиції при командуванні 10-го корпусу в Перемишлі. З 10.1895 іменований підполковником-аудитором, з 10.1900 – полковником-аудитором, референтом військ. апеляційного суду у Відні.

У 10.1904 вийшов на пенсію в ранзі генерала-аудитора. Нагороджений бронз. медаллю за військ. заслуги на червоній стрічці, золотою пам'ятною ювіл. медаллю для ЗС та військ. ювіл. хрестом.

З перших днів ПСВ брав активну участь в орг-ції Легіону УСС. На 1-х зборах орг. к-ту УСС у Відні (голова І. Караванович) 1.09.1914 увійшов до складу секції вербування добровольців, надав своє помешкання для пункту реєстрації січових стрільців-добровольців. У серед. 09.1914 чл. К-ту допомоги укр. біженцям Галичини й Буковини у Відні (голова Ю. Романчук). Матеріально підтримував засновані громадськістю укр. шк. на Волині 1917, численні укр. т-ва ("Руська бесіда" у Львові, музейне т-во "Бойківщина" в м. Самбір та ін.) та вид. (час. "Діло" та ін.).

Один з організаторів урочистої зустрічі українцями А. Шептицького у Відні 27.08.1917, під час якої вручив